

Våren 2011 gick det en dokumentärunderhållningsserie i sex delar på Sveriges television som hette "Dansbanan i Täfteå". Livet på en dansbana i norra Sverige skulle skildras. Det blev debatt runt programet. Kritiker menade att det befäste en stereotyp idé av glesbygden.

ALLA VAR DÄR OCH VI HADE ROLIGT

*Främmandegörande är kärnfunktionen vid all rumsavgränsning.
Främmandegörande reducerar, tunnar ut och förminskar synen på den andra.
Typifiering ersätter personlig relation.*

(anteckningar ur Globaliseringen och dens mänskliga konsekvens, Zygmunt Bauman)

Produktionstemet är för länge sedan försvunna.

Allt är färdigklippt.

Programet inleder med en bild ovanifrån där skogen omringar dansbanan.

"Dansbanan ligger i närheten av Umeå men de verkar som att den ligger mitt ute i skogen" säger min faster.

Min farbror ser ledsen ut.

Exotifiering kan vara att det man vill se, ser man till att se, sen förmedla den bilden vidare. Vara den som tolkar och skapar "bilden av".

Han säger inte så mycket min farbror.

Vi sitter och pratar om "Dansbanan i Täfteå".

Min faster försöker förklara varför de inte tycker om programet.

De brukar åka och dansa på den dansbanan.

De kan man ju inte göra nu;

"Man verkar ju koko" säger hon.

Jag läser ditt svar om och om igen.

Du var själv på plats och "hade nöjet att se ett gäng glada människor som välkomnade programmet och tyckte att det var väl och bra skildrat".

Vad tycker du själv att du skildrat väl och bra?

Det för mig som är mest väl skildrat är din egen position.

Från vilken det finns ett behov av att exotifiera glesbygden.

Att uppfinna karaktärer som står i kontrast till dig och det du vill representera.

I ditt brev tecknar du själv den kontrasten.

Utän att gå in på vad ett ord som ex "omvärlden" vill mena.

Du skriver att "dom är nöjda med sitt liv".

Att "dom visar gärna upp sin vardag och sina sommarminnen".

Jag har inte skrivit till dig för att invända mot hur de lever sina liv.

Jag tror för övrigt inte att programmet ger någon som helst inblick i det.

Jag tänker på min farbrors ansikte som ser ledset ut.

På det han säger om att de är så förödande de här bilderna av glesbygden.

Vad tror du att han menar?

Har du tänkt på hur omvärlden lagt så mycket till rätta för sådana kvinnor som dig och mig?

Som visar hur "ett riktigt liv" ska gå till.

Vi, som uppfinner och förhåller oss och dikterar det jag tror du menar med "måsten".

Har du tänkt på hur vi får bre ut oss och våra åsikter?

Skriva på debattsidor om behovet av att göra karriär och vara självständig?

Hur berest och flexibel är ord som andas något statusfyllt i vårt samhälle?

Att få jobba för de allra flesta representationskanalerna i vårt samhälle förutsätter att du befinner dig fysiskt på en plats som inte är perifer.

Nu för tiden kan man sitta var man vill.

Nej, det stämmer inte.

Har du tänkt på hur samhället ser på "att bli kvar"?

Det tror jag att du har.

Du säger att de är "ett gäng underbara människor fria från omvärldens måsten".

Jag tror att du vill teckna din bild av den andre för att låta ditt eget jag spegla sig i den bilden.

För att manifesteras något för dig själv.

Det vi/du har tillkämpat oss/dig.

Du skriver i ditt svar "jag tror att vi utanför Stockholms gränser funnit ett antal människor fria från omvärldens måsten".

Kanske upplever du att dessa människor representerar, som du uttrycker det, en kontrast till just dig och ditt liv innanför Stockholms gränser.

Du maskerar det som avund eller beundran.

Artikulerar mest av allt ett positionerande.

För glesbygden är det ointressant och förödande.

Ditt svar är snabbt och ointelligent och i ordets rätta mening respektlöst.

Den man respekterar tror man kunna ta kritik/reflektera på samma vis som en själv, ev vidare och mer.

Hela din egen kontext, ditt fokus på att framställa "det annorlunda, det främmande" som finns i ditt svar och den produktion du stått ansvarig inför, visar ingen ärlig nyfikenhet eller intresse.

Snarare ett behov av att typifiera.

Det du lyfter fram är, mer än vad du ser, det du har ett behov av att se.

Din blick på dem som lössläppta ifrån omvärldens måsten...

Det är en omskrivning av den anpassningen jag tror varit din kamp hela livet kanske.
Att förstå och få vara med.
Förstå dessa "måsten".
Du är minsann inte i periferin.
Kanske är det en längtan som varit din i hela livet sedan du stod där på dansbanan.
"Alla var där och vi hade roligt" skriver du.
Det lilla stället som hade dansbanan som enda nöje som du skriver att du är uppvuxen med.
Kanske var det så att inte alla var där och hade så roligt som du, ifrån din nuvarande position, vill få det till?
Så roligt hade kanske du trots allt inte så att det räckte för att, likt de människorna du nu gjort ett TV-program om, bli kvar?
Så roligt var det inte så att du skulle bli.
Den roligheten, som de i Täfteå fortsatt ägnar sig åt, är du inte längre en del av.
Kanske var det så att du anade en annan rolighet, bortom dansbanan på det lilla stället där du växte upp?
Kanske var det för dig en gång så otroligt viktigt att ta sig bort ifrån det där enda nöjet?

Några får lov att teckna bilden av andra människor.
Det finns ett tydligt vi och dom i din text.
I din bild av dom ser jag bara ett väl och bra skildrat porträtt av dig och vår tid.

Clara, februari/mars 2013